

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XXX

urn:nbn:de:bsz:31-97032

aptantque ita, ut capillos, barbam, & ceteros corporis pilos referant. Malva adeo Veneri nascitur, ut semen unicaulis aspersum genitali, foeminarum aviditates augere ad infinitum Xenocrates tradat: item tres radices ad alligatos tenesmo & dysentericis utilissime infundi. Mirum vero aquam radice ea addita addensati sub dio & lactescere. *Plin. l. 10. c. 21.* Morus nonnisi exacto frigore germinat; parit tamen inter primas. Cum germinare incipit, in tantum univrsarum prorumpit germinatio, ut una nocte peragat etiam cum strepitu, & tota floribus operiatur. *Plin. l. 16. c. 25.*

CAPUT XXX. DE NAPELLO.

NAPELLUS tota exitium adfert, sed radix maxime. Manu enim retenta quousque concalescat, tenentem perimit. Certum, pastores, qui vero loco, caule ejus in asslandis aviculis usi sunt, interiisse. Immanitatem ejus aliquot exemplis exprimit *Matthiolus comm. in lib. 4. Diosc. c. 73.* Vnum adjicio. Data erat latroni cuidam, annum vigesimum septimum agenti Napelli drachma. Hic epoto lethali pharmaco, piperis omnem saporem illi inesse dicebat: Insecuta sunt gravissima symptomata. Evomit enim frequenter biliosa porraceo colore. Quendam veluti globum circa umbilicum sensit, qui inde superna petens, in supremam capitis partem, frigidam quandam diffundebat auram. Accessit his stupor quidam paralyti non absimilis, qui sinistri lateris brachium & crus occupavit, adeo ut vix summam manum admovere potuerit, motu jam in cæteris partibus extincto. Interim non multo post tempore, hæc morbi vis, sinistra corporis parte incolumi relicta, in dextram repente se contulit, eandemque simili modo occupavit. Ajebat quoque univrsas corporis venas frigescere. Non defuerunt vertigines, quas secuta sunt cerebri commotiones adeo frequentes, ut aquæ in caldario bullienti simili-

similes diceret. Accessit oris & oculorum convulsio, atque acutissimus mandibularum dolor. Quare sæpius manibus affectas illas partes perstringebat, veritus ne exciderent. Forinfecus turgentes oculi, livida facies, & nigra labra cernebantur: quin etiam ventris tumor videri poterat, perinde ac hominis aqua intercute laborantis: Varia admodum exitit arteriarum pulsatio, & varia quoque mentis perturbatio, pro symptomatum recurrentium acerbitate. Nam jam prorsus de vita desperare, mox in spem se erigere videbatur, modo rationis compos, modo delirans, nunc ploranti, nunc cantanti similis. Toto hoc tempore se ter exæcatum, terque cum mortis agone colluctatum affirmat. Lingua tamen constitit, nullo unquam symptomate affecta. Hactenus *Mathiolus*. Hæc vero omnia, *lapide Bezoar* præbito, septima post assumptum venenum hora, evanuerunt.

CAPUT XXXI.

DE NYCTEGRETO, NUBIÆ GRANO, NUCE MOSCHATA,
OLEA & OPIO.

Nyctegretum inter pauca miratus est *Democritus*, caloris ignei, foliis spinæ, nec à terra se attollentem. Erui post æquinoctium vernum radicitus, siccarique ad Lunam triginta diebus, ita lucere noctibus, *Plin. l. 21. cap. 11.* ait. Vocatur & *Chenomychon*, quoniam anseres à primo ejus conspectu, expavescent. In Nubia, quæ est Æthiopia sub Ægypto, granum est, quod devoratum expellit animantes vita. Decima pars intra horæ quadrantem interficit. *Scalig. exerc. 153. f. 11.* In Baudan Insulâ Moluccarum nascitur *Nux Moschata*, è calice pro testa tegitur; obducitur tota, ubi maturuerit. Sub primo nucamento, non statim testa qua nucleus continetur, sed cutis coriacea, quam vocant Arabes *Macin*, *Olea*, si primo germinatu de-